

P R A V I REZULTATI
NA P R A V I NAČIN

ADM

Kodeks ponašanja
Februar 2017. godine

Pismo našeg generalnog direktora

Poštovane kolege iz ADM-a,

Kao jedna od najvećih poljoprivrednih kompanija na svetu, ADM ima vitalnu globalnu svrhu. Žetvu povezujemo sa domom, pretvarajući rod u proizvode koji zadovoljavaju vitalne potrebe za hranom i energijom. Naš rad dotiče živote miliona ljudi svakog dana. Naših 33.000 kolega radi na više od 750 lokacija u skoro svakom delu sveta praveći hranu i energente koji održavaju dobar kvalitet života.

Uz tu važnu svrhu dolazi i odgovornost: moramo se postarati da poštujemo veliku posvećenost ADM-a i da održavamo najviše standarde integriteta i etičkog poslovnog ponašanja. Na sledećim stranicama naći ćete naš Kodeks ponašanja. Svrha Kodeksa je da nam bude vodič u poslovnim aktivnostima, gde god da se nalazimo. Pokazuje nam kako da poslujemo na etički i zakonit način i objašnjava zakone, propise i politike koje treba da poznajemo i poštujemo. Pored toga, upućuje nas gde treba da idemo kada imamo pitanja ili nedoumice ili želimo da podnesemo prijavu. Od svih nas se očekuje da prijavimo kršenje našeg Kodeksa. U tu svrhu možete da se obratite bilo kom od resursa navedenih u odeljku „Postavljanje pitanja i izražavanje zabrinutosti“. I ne zaboravite da ADM neće tolerisati odmazdu protiv vas zbog prijave nepropisnog ponašanja ili izražavanja zabrinutosti.

Važno je da svako od nas poznaje i poštuje ne samo slovo, već i duh ADM-ovog Kodeksa ponašanja. Živeći u skladu s našim vrednostima i pridržavajući se našeg Kodeksa, pomoći ćete nam da nastavimo da ostvarujemo prave rezultate, na pravi način.

S poštovanjem,

Juan Luciano
Generalni direktor

Naš Kodeks je usklađen sa našim osnovnim vrednostima

Naše osnovne vrednosti predstavljaju izraz onoga što očekujemo od sebe i jedni od drugih. One usmeravaju naše ponašanje i služe kao temelj za donošenje naših odluka. U svemu što radimo u ADM-u, prihvatamo i oličavamo ove vrednosti:

Imati integritet

Budite iskreni i istiniti

Budite snalažljivi

Postignite rezultat na pravi način

Iskazujte poštovanje

Budite pažljivi i obzirni prema svima
i svemu

Budite timski igrač

Uspevajte zajedno

Ostvarujte izvrsnost

Budite odlični u onome što radite
i poboljšavajte se

Preuzmite odgovornost

Založite se. Uradite. Ne odustajte.

Sadržaj

Kodeks ponašanja ADM-a	
Pismo našeg generalnog direktora	1
Naš Kodeks je usklađen sa našim osnovnim vrednostima.....	2
Uvod u naš kodeks ponašanja.....	4
Zašto imamo Kodeks?.....	4
Ko je u obavezi da poštuje naš Kodeks?.....	4
Šta se očekuje od mene?.....	5
Koje zakone treba da poštujem?	6
Postavljanje pitanja i izražavanje zabrinutosti.....	7
Kako da postavim pitanje i izrazim zabrinutost?	7
Šta ako se plašim odmazde?	8
Kako ADM obrađuje prijave?	8
Koje su posledice kršenja Kodeksa?	8
Očuvanje integriteta... za naše ljude	9
Poštovanje na našem radnom mestu	9
Zdravlje i bezbednost na radu	10
Prakse pravednog zapošljavanja	11
Privatnost kolega	12
Očuvanje integriteta... za naše klijente i poslovne partnere	13
Kvalitet i bezbednost proizvoda	13
Pošteno poslovanje i nadmetanje	14
Zaštita informacija trećih strana	16
Pošteno postupanje prema dobavljačima	17
Državni klijenti	17
Očuvanje integriteta... za naše akcionare	18
Sukobi interesa.....	18
Borba protiv korupcije	21
Kontrola trgovine	23
Imovina i tehnologija ADM-a	23
Tačnost knjiga i evidencije.....	26
Insajderska trgovina.....	28
Očuvanje integriteta... za naše zajednice.....	30
Upravljanje zaštitom životne sredine	30
Političko učešće	30
Indeks podataka za kontakt.....	32

Napomena: radi jednostavnosti, naš Kodeks se kolektivno odnosi na kompaniju

Archer Daniels Midland i sve njene podružnice kao „ADM.“

Uvod u naš kodeks ponašanja

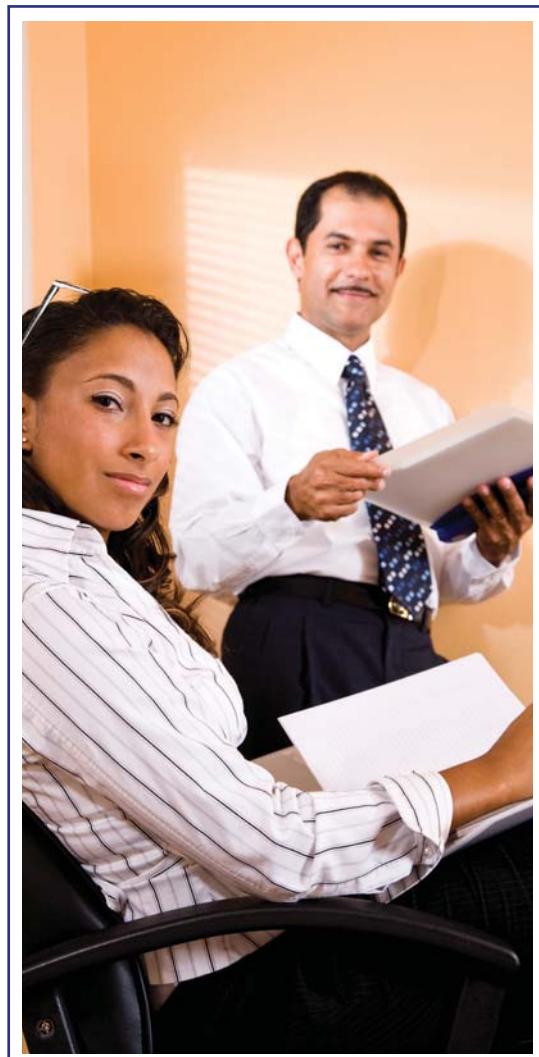
Zašto imamo Kodeks?

Kodeks ponašanja je tu da nam pokaže kako da donosimo razumne odluke i da ilustruje ispravno postupanje u poslovanju kompanije ADM. Naš Kodeks promoviše zajedničko razumevanje onoga što podrazumeva postizanje pravih rezultata na pravi način.

Poznavanjem i poštovanjem našeg Kodeksa, svako od nas daje svoj doprinos održavanju i daljoj izgradnji poverenja sa različitim zainteresovanim stranama, uključujući naše kolege, klijente i poslovne partnere, akcionare i zajednice. Važno je da ispunjavamo svoje obaveze prema tim grupama i da u svakom trenutku zadržimo integritet u našim interakcijama.

Ko je u obavezi da poštuje naš Kodeks?

Naš Kodeks se odnosi na sve zaposlene, službenike, direktore, ugovorne radnike i agente ADM-a, naše filijale i podružnice u svim zemljama. ADM očekuje da će naši dobavljači, poslovni partneri, agenti i konsultanti prilikom rada u naše ime poštovati principe našeg Kodeksa.

Šta se očekuje od mene?

Očekivanja od zaposlenih

Od svih nas se očekuje da poznajemo naše vrednosti i da ih se pridržavamo, kao i našeg Kodeksa i drugih politika, procedura i smernica kompanije koje se primenjuju na naš rad, a isto tako i svih važećih zakona i propisa – bez obzira na to gde poslujemo. Nikada ne smemo da ignorišemo ili pokušavamo da zaobiđemo Kodeks iz bilo kog razloga,

čak ni zarad ostvarenja poslovnih ciljeva. Ako vam je potrebna pomoć u razumevanju našeg Kodeksa ili određene politike, procedure ili smernice, trebalo bi da potražite uputstva od resursa navedenih u našem Kodeksu pod stavkom „Postavljanje pitanja i izražavanje zabrinutosti“.

Nepoštovanje našeg Kodeksa i politika kompanije može dovesti do ozbiljnih posledica i po našu kompaniju i po umešana lica. Pored potencijalne štete po ugled ADM-a, prekršaji Kodeksa mogu da predstavljaju i kršenje zakona. Kršenje našeg Kodeksa ili politika kompanije može dovesti do disciplinskih mera, uključujući prekid radnog odnosa. ADM po potrebi može i da prosledi slučajeve državnim organima, što može dovesti do snošenja lične odgovornosti za umešana lica.

Resursi

Politike, procedure i smernice kompanije mogu se naći u ADM-ovom Centru za politike na intranetu. Ako nemamo pristup ADM-ovom intranetu, trebalo bi da od svog rukovodioca na lokaciji zatražimo štampanu kopiju potrebne politike, procedure ili smernice.

Dodatna očekivanja za rukovodioce i prepostavljenе
Poštovanje našeg Kodeksa i svih važećih zakona i propisa čini temelj trajnog uspeha i dobre reputacije naše kompanije. Iako svako od nas ima obavezu da poštuje naš Kodeks, rukovodioci i prepostavljeni imaju još veću odgovornost: vi ste ambasadori našeg Kodeksa među članovima svog tima. Morate se postarati da se Kodeks saopšti svima koji rade za vas i da dobiju odgovarajuću obuku o Kodeksu i politikama koje utiču na njihove poslove.

Od vas kao rukovodioca očekuje se da stvorite okruženje koje podstiče zaposlene da vam se obrate sa pitanjima ili prijavama i da se na odgovarajući način i blagovremeno pozabavite pitanjima i nedoumicama kolega. Ako ne znate odgovor na pitanje zaposlenog ili

niste sigurni, treba da se obratite svojim resursima kako biste dobili odgovor. Nikada ne smete preduzimati nikakav oblik odmazde protiv bilo kog zaposlenog zbog postavljanja pitanja ili izražavanja zabrinutosti i nikada ne smete tolerisati odmazdu od strane drugih.

Koje zakone treba da poštujem?

Iako naš Kodeks ne može da obuhvati konkretnu formulaciju svakog zakona koji se primenjuje na poslovanje ADM-a, vi i svaki agent koji zastupa ADM morate da poznajete, razumete i poštujete zakone i propise koji regulišu posao koji obavljate u ime kompanije. Zapamtite, zakoni se mogu drastično razlikovati od zemlje do zemlje. Možda će se na nas primenjivati zakoni i propisi više zemalja odjednom. Ako ikada dođete u nedoumicu zbog sukoba zakona i politika kompanije, obratite

se pravnom odeljenju ili kancelariji za usaglašenost pre nego što preduzmete dalje korake. Ako nakon provere našeg kodeksa i svih važećih smernica imate pitanja o pravilima koja se primenjuju na vaš posao, od vas se očekuje da ih saopštite bilo kom od resursa navedenih u poglavljju „Postavljanje pitanja i izražavanje zabrinutosti”.

Postavljanje pitanja i izražavanje zabrinutosti

Kako da postavim pitanje i izrazim zabrinutost?

Postavljanjem pitanja i izražavanjem zabrinutosti ADM-u omogućavate da rano otkrije potencijalne probleme. To pomaže da se umanji potencijalna šteta po našu kompaniju, naše zainteresovane strane i našu reputaciju. Ako imate bilo kakva pitanja ili nedoumice u vezi sa etikom ili integritetom bilo kog aspekta našeg poslovanja, trebalo bi da se pozabavite tim problemom što je pre moguće.

Kompanija ADM je obezbedila nekoliko resursa pomoću kojih možemo da postavljamo pitanja, upućujemo komentare i izražavamo zabrinutost. Preporučujemo da se u svakom trenutku obratite bilo kom od sledećih resursa:

- lokalni resursi, kao što su rukovodioци, prepostavljeni i stručna lica iz kadrovske službe
- na nekim lokacijama, odgovarajući predstavnici koje su izabrale vaše kolege (kao što su radni sindikati i radni saveti)
- tim za usaglašenost
- dežurna linija ADM Way

Imajte na umu to da vam je naš tim za usaglašenost dostupan u svakom trenutku ako imate pitanja ili nedoumice u vezi sa integritetom ili usaglašenošću sa zakonima ili zahtevima kompanije. Postoje različiti načini da se stupi u kontakt sa kancelarijom za usaglašenost. Više informacija možete pronaći u odeljku „Indeks podataka za kontakt“ koji se nalazi na kraju našeg Kodeksa.

Ako želite anonimno da izrazite zabrinutost, u slučajevima kada to lokalni zakoni dozvoljavaju možete da posetite www.theadmwayhelpline.com, da pozovete dežurnu liniju ADM Way ili da bez predstavljanja napišete pismo kancelariji za usaglašenost.

Pozivi dežurnoj liniji ADM Way su besplatni. Dostupna je 24 sata dnevno, sedam dana u nedelji svima nama koji se nalazimo u zemljama koje imaju dostupne pristupne kodove (za detalje pogledajte poleđinu našeg Kodeksa). Njegovi operateri govore skoro sve jezike. Ako želite da podnesete prijavu putem dežurne linije ADM Way, možete da ostavite svoje ime ili da ostanete anonimni, u slučajevima kada to dozvoljava lokalni zakon.

Šta ako se plašim odmazde?

Važno je da se osećate prijatno i bezbedno kada postavljate pitanja i iznosite zabrinutost. ADM nikada neće tolerisati nikakav oblik odmazde protiv vas zbog dobronamernog prijavljivanja stvarnog ili mogućeg nepropisnog postupanja. Podnošenje

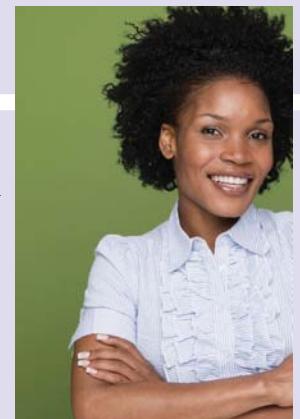
prijave „iz dobre namere“ znači da je vaša prijava iskrena i potpuna, prema vašem najboljem saznanju.

Ako smatrate da je došlo do odmazde, važno je da te informacije podelite sa našim timom za usaglašenost kako bi situacija mogla formalno da se ispita i reši.

PRIMENIMO NAUČENO

P: Majrin prepostavljeni ju je zamolio da uradi nešto za šta ona veruje da predstavlja kršenje našeg Kodeksa. Ako prijavi situaciju, a naša kompanija utvrdi da postupci njenog prepostavljenog ne krše naš kodeks, da li će Majra biti kažnjena?

O: Ne, Majra je prijavu podnela iz dobre namere, tako da čak i ako njen prepostavljeni nije nepropisno postupao, njena prijava neće dovesti ni do kakve disciplinske mere ili oblika odmazde protiv nje.

Kako ADM obrađuje prijave?

ADM-ovo pravno odeljenje i kancelarija za usaglašenost odgovorni su za preduzimanje brzih i odgovarajućih mera u cilju ispitivanja prijava mogućih etičkih ili pravnih nepravilnosti. ADM će u najvećoj mogućoj meri čuvati poverljivost detalja istrage, u skladu sa rešenjem problema i važećim zakonima.

Ponekad kolege iz ADM-a mogu dobiti poziv da pomognu u internim ili eksternim istragama navodnog nepropisnog postupanja. Svako od nas je dužan da sarađuje u ovim istragama. Nikada ne

smete da se mešate u istragu tako što ćete menjati ili uništavati dokumente ili dokaze vezane za istragu.

Koje su posledice kršenja Kodeksa?

Radeći za ADM, obavezujete se da ćete poštovati naš Kodeks. Svako ko prekrši naš Kodeks ili povezane zahteve kompanije biće podvrgnut disciplinskim merama, uključujući prekid radnog odnosa. Sve disciplinske primenjivaće se poštено, pravedno i u skladu sa lokalnim zakonom. Pored toga, kršenje zakona može da izloži ADM i umešane pojedince kaznama prema krivičnom i/ili građanskom pravu.

Očuvanje integriteta... za naše ljudе

Poštovanje na našem radnom mestu

Raznovrsnost

Važno je da se zajedno trudimo da obezbedimo da naše radno mesto bude mesto inkluzivnosti i prihvatanja. Raznovrsnost naših pojedinačnih biografija, iskustava i načina razmišljanja važan je pokretač uspeha ADM-a. Stoga moramo da cenimo raznovrsnost svih članova našeg tima.

Diskriminacija

Svako od nas je dužan da pruži svoj doprinos okruženju u kom naše kolege mogu da se razvijaju i uspeju. I mi i svi kandidati za zapošljavanje u ADM-u bićemo procenjeni na osnovu naših kvalifikacija, pokazanih veština i dostignuća. ADM zabranjuje svaki oblik nezakonite diskriminacije. Stoga ne možemo donositi odluke u vezi sa poslom (kao što su odluke o zapošljavanju, napredovanju i platama) na osnovu bilo kakvih ličnih svojstava. Takvi faktori mogu varirati u zavisnosti od lokalnog prava, ali obično uključuju rasu,

boju kože, veroispovest, pol, rodni identitet, nacionalno poreklo, invaliditet, starost, seksualnu orijentaciju i bračni status.

Uznemiravanje

Sprečavanje uznemiravanja na radnom mestu predstavlja važan aspekt negovanja radnog okruženja u kom vlada poštovanje. Iako se definicija uznemiravanja može razlikovati od jedne lokacije do druge, u ADM-u se uglavnom odnosi na nepoželjno ponašanje vezano za lična svojstva neke osobe kojim se stvara neprijateljsko ili nasilno radno okruženje. Uznemiravanje može biti verbalno, vizuelno ili fizičko. Može biti nesesualne

ili seksualne prirode. Može uključivati mnoge vrste ponašanja, kao što su uvrede, uvredljiv jezik, pretnje, zastrašivanje, nipodaštavanje, uvredljive šale, uvredljvu gestikulaciju ili nepoželjno dodirivanje. Svako od nas je odgovoran za očuvanje radnog okruženja bez ikakvog zastrašivačkog ili uznemirujućeg ponašanja.

Resursi

Ako znate ili sumnjate da je neko bio meta diskriminacije ili uznemiravanja, odmah treba to da prijavite bilo kom resursu navedenom u poglaviju „Postavljanje pitanja i izražavanje zabrinutosti“. Imajte na umu to da ADM neće tolerisati nikakav oblik odmazde protiv vas zbog dobromernog prijavljivanja stvarnog ili mogućeg nepropisnog ponašanja.

PRIMENIMO NAUČENO

P: Grant voli da priča neprikladne šale koje vredaju njegovog kolegu Paula. Paulo je u nekoliko navrata rekao Grantu da je njegova šala neprihvatljiva i uvredljiva, ali Grant nastavlja da iznosi grube komentare. Paulo zna da nije jedina osoba kojoj je zbog Granta neprijatno ali niko drugi nije progovorio, uključujući i njegovog prepostavljenog. Šta bi Paulo trebalo da uradi?

O: Ako mu nije priyatno da razgovara sa svojim prepostavljenim, Paulo treba da prijavi ponašanje svog saradnika drugom prepostavljenom, rukovodiocu, stručnjaku iz kadrovske službe ili drugom resursu navedenom u odeljku „Postavljanje pitanja i izražavanje zabrinutosti”. Grantove šale stvaraju neprijateljsko i uvredljivo okruženje za Paola, a možda i za druge, i stoga mogu predstavljati uznemiravanje. Rukovodilac kome se predoče takve informacije dužan je da preduzme mere kako bi se osiguralo da se stvar pravilno istraži i reši.

Zdravlje i bezbednost na radu

Svi moramo dati svoj doprinos očuvanju zdravog i bezbednog radnog mesta za naše kolege i posetioce. To između ostalog znači da smo posvećeni dostizanju Nule. Verujemo da je samo Nula prihvatljiva. Težimo postizanju nula povreda i nula incidenata na našem radnom mestu. U ostvarivanju našeg cilja dostizanje Nule, moramo poštovati sve važeće zakone i propise osmišljene u cilju suzbijanja izvora opasnosti na radnom mestu i promovisanju bezbednog i zdravog radnog okruženja. Svi smo podstaknuti

da doprinesemo tom nastojanju tako što ćemo podeliti svoje ideje i razloge za zabrinutost, obaviti bezbednosne opservacije, pružiti povratne informacije kolegama o bezbednom ponašanju, prihvati korisne predloge za bezbednost i sarađivati na razvoju bezbednih praksi.

Nikada ne smemo da poslujemo u ime ADM-a, niti da tražimo od drugih da to čine, ako to ne može da se uradi bezbedno. Naša bezbednost i bezbednost drugih mora da nam bude prioritet u svakom trenutku. To znači da nikada ne smemo raditi za ADM dok smo pod uticajem alkohola, opojnih droga ili zloupotrebe lekova iz slobodne prodaje ili na recept.

Da bismo obezbedili bezbedno i zdravo radno mesto, moramo raditi i na sprečavanju nasilnih postupaka i pretnji. U ADM-u nema mesta za nasilje i ono se neće tolerisati, bez obzira na to da li se radi o nasilju nad kolegama ili posetiocima naših objekata.

Resursi

Ako vidite ili posumnjate na bilo kakve nasilne postupke ili pretnje na našem radnom mestu, odmah obavestite svog rukovodioca, prepostavljenog ili ADM-ovo odeljenje za globalnu bezbednost. Ako dođe do vanredne situacije u kojoj preti neposredna opasnost, kolege bi takođe trebalo da se obrate lokalnoj policiji.

Ako znate ili sumnjate da neko stanje, ponašanje ili druga situacija predstavljaju opasnost u kancelarijskom ili industrijskom okruženju, odmah obavestite svog rukovodioca ili prepostavljenog.

Moramo poznavati i poštovati sve korporativne bezbednosne politike i procedure koje se primenjuju na naš rad. Na primer, pogledajte našu *Politiku bezbednosti i zdravlja ili Politiku o pretnjama i nasilju na radnom mestu* koje se nalaze u Centru za politike ADM-a.

PRIMENIMO NAUČENO

P: Džon je upravo unapređen na novu poziciju u fabriči u kojoj radi. Njegov prepostavljeni ga je zamolio da odmah počne da radi, iako nije prošao potrebnu obuku za mašine koje će koristiti. On brzo uči i razume osnove. Može li Džon da počne da koristi tu opremu pre nego što prođe obuku?

O: Ne. U sklopu ADM-ovog nastojanja da dostigne nula nezgoda, Džon ne bi trebalo da radi ni sa kakvom opremom za koju nije obučen. Umesto toga treba da kaže svom rukovodiocu ili prepostavljenom da nije prošao potrebnu obuku. Trebalo bi da odbije preuzimanje novih dužnosti dok ne bude obučen kako treba.

Prakse pravednog zapošljavanja

ADM je posvećen poštovanju prava naših zaposlenih, kao i poštovanju svih važećih zakona o platama i satnicama u svim delovima sveta u kojima poslujemo. Pored toga, ADM od svojih poslovnih partnera očekuje da se prema svojim zaposlenima odnose dostojanstveno i sa poštovanjem i da poštuju lokalne zakone o radu. Nikada nećemo svesno koristiti dobavljače koji zapošljavaju ili iskorišćavaju maloletne radnike ili primenjuju prinudni rad. Mi ne odobravamo takvo postupanje.

Privatnost kolega

Naše kolege, uključujući potencijalne i bivše kolege iz ADM-a, našoj kompaniji pružaju podatke o ličnosti, kao što su identifikacioni brojevi izdati od strane države i drugi lični podaci i računaju na to da ćemo te podatke poštovati i štititi. ADM te podatke prikuplja u određene svrhe, zadržava ih samo ako

su relevantni za poslovne potrebe i čuva ih samo onoliko dugo koliko je potrebno, uz odgovarajuće zaštitne mere za ograničavanje pristupa. Svi moramo da preduzmemos razumne mere u cilju očuvanja bezbednosti tih podataka i moramo postupati u skladu sa svim važećim zakonima.

Ukoliko važećim zakonom nije drugačije predviđeno, informacije koje čuvamo u sredstvima kompanije, kao što su računari, elektronski komunikacioni sistemi, ormarići, stolovi i telefonski sistemi, ne bi trebalo da se smatraju privatnim. ADM će poštovati sve lokalne zakonske zahteve prilikom svakog pregleda podatka o ličnosti koji se čuvaju na tim sredstvima. Međutim, imajte na umu to da će se ADM generalno baviti vašim ličnim ponašanjem samo ako ono ometa vaše radne obaveze ili ako može da naškodi kompaniji ili vašim kolegama.

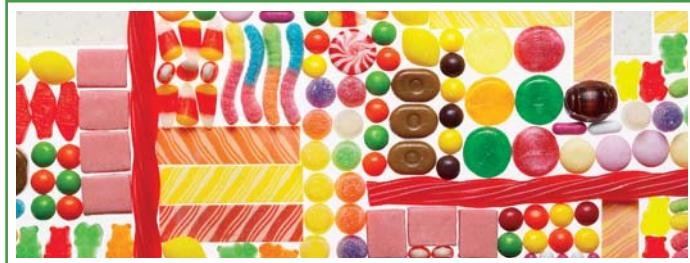
Resursi

Više informacija o pravilnom čuvanju, rukovanju, prikupljanju i korišćenju podataka o ličnosti zaposlenih potražite u našim politikama o zaštiti podataka ADM-a. Primeri uključuju naše *politike o privatnost zaposlenih i bezbednosti IT podataka*. Politike koje se odnose na vašu lokaciju možete da pronađete u ADM-ovom Centru za politike.

Očuvanje integriteta... za naše klijente i poslovne partnere

Kvalitet i bezbednost proizvoda

Postupanje sa integritetom prema našim klijentima i poslovnim partnerima znači da se ponosimo svojim radom i time što su nam kvalitet i bezbednost proizvoda glavni prioriteti. Razvijamo i proizvodimo visokokvalitetnu, hranljivu i bezbednu hranu za ljudsku i životinjsku upotrebu, kao i visokokvalitetne industrijske proizvode koji ispunjavaju dogovorena očekivanja. Održavanje naših izuzetnih standarda kvaliteta i bezbednosti znači da moramo da radimo zajedno kako bismo osigurali da naši proizvodi zadovoljavaju ili prevazilaze zakonske i regulatorne zahteve.

Resursi

Ako znate ili sumnjate da postoji bilo šta što bi moglo da ugrozi kvalitet ili bezbednost proizvoda, prijavite problem svom rukovodiocu ili prepostavljenom što je pre moguće. Više informacija možete pronaći u našoj *Politici bezbednosti i kvaliteta proizvoda* u Centru za politike ADM-a.

PRIMENIMO NAUČENO

P: Tatjana za vreme pauze gleda inspektora kako radi na rezervoaru sa jestivim uljem. Misli da je videla kako je nešto upalo u rezervoar, ali inspektor se nije potrudio da izvadi taj predmet. Nakon toga, Tatjana primećuje da inspektor više ne nosi baterijsku lampu i brine se da je možda ona upala. Šta bi trebalo da uradi?

O: Tatjana smesta mora da prijavi incident svom rukovodiocu ili prepostavljenom. Tako će bilo koji pogodjeni proizvod moći odmah da bude stavljen na čekanje, a incident će moći da se istraži.

Pošteno poslovanje i nadmetanje

Prodaja i marketing Naša prodaja i naš marketing uvek moraju biti pošteni i etički. To znači da ističemo kvalitet ADM-ovih proizvoda i usluga i da nikada ne omalovažavamo niti diskreditujemo svoje konkurente ili njihove proizvode ili usluge. Ako ste uključeni u davanje bilo kakvih usmenih ili pisanih izjava o konkurentima, uverite se da su poštene i činjenične.

Zakoni o zaštiti konkurenčije i antimonopolski zakoni U ADM-u se podstiče agresivno nadmetanje za poslovne i prodajne mogućnosti. Međutim, podjednako je važno da to nadmetanje bude zakonito i sa integritetom. Mnoge zemlje u kojima poslujemo usvojile su zakone o zaštiti konkurenčije, odnosno „antimonopolske zakone“ koji regulišu način na koji možemo da se nadmećemo na tržištu. Ti zakoni za cilj imaju da zaustave nepoštene poslovne prakse koje ograničavaju konkurenčiju, obezbeđujući našim klijentima i javnosti mogućnost kupovine visokokvalitetne robe i usluga po poštenim tržišnim cenama.

Zakoni o zaštiti konkurenčije mogu se razlikovati od jedne do druge zemlje, a na nas se mogu primenjivati zakoni više pravnih sistema odjednom. Važno je da znate koje su vaše odgovornosti prema važećim zakonima o zaštiti konkurenčije gde god da poslujete. U ADM-u se od nas očekuje da prepoznamo situacije koje mogu biti u suprotnosti sa zakonima o zaštiti konkurenčije. Kada se ti slučajevi pojave, treba da se posavetujete sa kancelarijom za usaglašenost pre nego što preduzmete dalje korake. Važno je napomenuti da kršenje tih zakona može da dovede do krivičnih kazni i za umešane pojedince i za ADM.

Budite posebno oprezni prilikom komunikacije sa ADM-ovim konkurentima kako biste bili sigurni da postupate u skladu sa zakonima o zaštiti konkurenčije. Konkretno, izbegavajte sve razgovore sa konkurentima koji bi se mogli tumačiti kao dogovor o ograničavanju trgovine na bilo koji način. To važi bez obzira na to da li je razgovor pisan, usmen ili neformalan. Međutim, prilikom poslovanja sa konkurentom u svrhu zadovoljenja legitimne komercijalne potrebe ili ciljeva ADM-a, sporazumi

sa tim konkurentom o konkretnim uslovima transakcije neophodni su i prihvatljivi. Taj izuzetak za razgovor o uslovima transakcije sa konkurentima je ograničen. Obratite se kancelariji za usaglašenost ako imate pitanja.

Zakoni o zaštiti konkurenčije ne regulišu samo našu interakciju sa konkurentima. Oni zabranjuju i sklapanje formalnih ili neformalnih sporazuma sa kupcima, dobavljačima ili drugim poslovnim partnerima u cilju nepravednog ograničavanja konkurenčije ili učestvovanja u drugim zloupotrebljama.

Resursi

ADM-ov Centar za politike sadrži Antimonopolsku Politiku i Politiku usaglašenosti sa propisima o zaštiti konkurenčije kao i povezane smernice. Smernice možete potražiti i od kancelarije za usaglašenost.

Informacije o konkurentima

Nije neobično da u toku normalnog poslovanja pribavljamo informacije o drugim organizacijama, uključujući i konkurente. Kada se pravilno prikuplja iz legitimnih izvora, kao što su kupci i industrijski časopisi, takva vrsta informacija može biti neprocenjiva za potrebe analize tržišta, produženja kredita ili procene dobavljača. Prirodno je i ispravno da prikupljamo takve informacije u konkurentnom sistemu. Međutim, postoje ograničenja u pogledu načina na koji možemo da pribavljamo i koristimo te informacije, posebno informacije u vezi sa konkurentima.

Informacije o konkurentnim uslovima na tržištu obuhvataju informacije o:

- cenama,
- uslovima prodaje,
- proizvodnji i sličnom.

Takve informacije ne smemo prikupljati komunikacijom sa predstavnicima konkurenčije na tim tržištima. Konkurenti mogu da nam otkriju informacije o tržišnim uslovima u kontekstu legitimne poslovne transakcije, pod uslovom da je saopštavanje tih informacija suštinski važno za razmatranje transakcije.

Zaštita informacija trećih strana

Ponekad naši klijenti, dobavljači i drugi poslovni partneri mogu da dele poverljive informacije o svom poslovanju sa kompanijom ADM. Naša je odgovornost da sve takve informacije koristimo, čuvamo i pažljivo štitimo na način koji je u skladu sa svim važećim zakonima i/ili svim relevantnim sporazumima. Moramo da preduzmemmo odgovarajuće korake kako bi te informacije ostale bezbedne i kako bismo bili sigurni da se koriste samo u odobrene poslovne svrhe.

Takođe se očekuje da poštujemo prava intelektualne svojine trećih strana u svakodnevnim poslovnim aktivnostima. To znači da nikada ne smemo svesno da kršimo važeća autorska prava, zaštitne znakove ili patente drugih, kao što je primena patentiranog

PRIMENIMO NAUČENO

P: Monik, radnica u prodaji ADM-a, naletela je na starog prijatelja koji radi za jednog od naših najvećih konkurenata. Prijatelj joj je rekao da se njegova kompanija nadmeće za ista dva vredna ugovora za koje se nadmećemo. On kaže da će obe kompanije profitirati da ako naša kompanija ponudi visoku cenu za jedan ugovor, a njegova kompanija uradi to isto za drugi. Šta bi Monik trebalo da uradi?

O: Monik mora odmah da prekine razgovor i da prijavi situaciju svom prepostavljenom i kancelariji za usaglašenost. Trebalo bi da kaže svom prijatelju da to nije prikladan poslovni razgovor. Ne zaboravite da neformalno prihvatanje dogovora ili neprekidanje razgovora može predstavljati ozbiljno kršenje važećih zakona o zaštiti konkurenčije, našeg Kodeksa i politike kompanije.

P: Džejron je uključen u proces korekcije cena nekih ADM-ovih usluga i smatra da bi bilo korisno da zna koliko naš glavni konkurent u ovoj oblasti naplaćuje iste usluge. Izgleda da ne može da pronađe informacije na internetu ili preko javnih dokumenata. Da li Džejron može da pozove konkurenta od kuće pretvarajući se da je klijent?

O: Ni slučajno. Nikada ne smete lažno da se predstavljate da biste dobili informacije o konkurenčiji.

procesa ili korišćenje zaštićenog materijala (npr. preuzimanjem nelicenciranog softvera na kompanijske računare ili dupliranjem, objavljinjem ili distribucijom autorskih dela zaštićenih autorskim pravima iz objavljenih dokumenata). Isto tako, nezakonito je preuzimanje pesama, fotografija, slika, video snimaka ili svih drugih autorskih dela sa interneta ili njihovo puštanje ili drugačije izlaganje takvih radova bez saglasnosti zakonitog vlasnika.

Resursi

ADM je napravio regionalne aranžmane za odobrenje kopiranja određenih štampanih materijala. Za više informacija obratite se pravnom odeljenju.

Resursi

Zaposleni se podstiču da sa dobavljačima ADM-a podele dokument *Očekivanja od dobavljača*. Taj dokument se nalazi na **ADM.com u odeljku Naša kompanija > Nabavke > Očekivanja od dobavljača**.

Pošteno postupanje prema dobavljačima i očekivanja od dobavljača

Posvećeni smo poštenom postupaju prema svim našim dobavljačima. Dobavljače biramo na osnovu legitimnih poslovnih kriterijuma. To između ostalog uključuje kvalitet proizvoda i usluga, tehničku izvrsnost i cenu. Pored toga, dobavljače nikada ne iskorišćavamo kroz manipulaciju našim položajem ili odnosom, prikrivanje važnih činjenica, zloupotrebu poverljivih informacija, pogrešno prikazivanje materijalnih činjenica ili bilo koji drugi nepošten postupak.

Od dobavljača ADM-a se očekuje da dele našu posvećenost integritetu tako što će poslovati pošteno, etički i u skladu sa svim važećim zakonima i propisima.

Državni klijenti

Mnoge zemlje postavljaju stroge zakonske uslove za kompanije koje posluju sa državnim organima. Kada prodajemo, kupujemo, pregovaramo ili radimo sa državnim klijentima, moramo pažljivo da poštujemo te uslove. Ta pravila su često mnogo stroža i složenija od onih koja uređuju našu prodaju komercijalnim kupcima. Ako vaš posao podrazumeva rad sa državnim klijentima, dužni ste da poznajete i poštujete posebna pravila koja se odnose na vaš rad. Za više informacija obratite se kancelariji za usaglašenost.

Očuvanje integriteta ... za naše akcionare

Sukobi interesa

Potreбно је да у сваком trenутку радимо у најboljem interesu naše kompanije да бисмо задржали poverenje naših akcionara. Odluke vezane за poslovanje ADM-a uvek moraju да буду zasnovane на ciljevima i prioritetima kompanije и мора да ih donosi kolega koji при odlučivanju neće biti u sukobu interesa. „Sukob interesa“ је svaka situacija u којој наши лични интереси, укључујући интересе чланова наше породице, пријатеља и сарадника, могу нашкодити нашој sposobnosti да donosimo razумне, objektivne poslovne odluke u име ADM-a.

Ako ste u sukobu interesa или сумњате да је, dužni ste да што пре о томе обавестите свог prepostavljenog i kancelariju za usaglašenost. Zaposleni treба да избегавају потенцијалне sukobe interesa kad god je то могуће jer и сам утисак о постојању sukoba može da uzrokuje dovođenja u pitanje motiva zaposlenog. Od zaposlenih se može tražiti da na godišnjem nivou zvanično obelodanjuju potencijalne sukobe, ali obaveza obelodanjivanja postoji tokom cele godine. Zaposleni moraju да dobiju одобрење od kancelarije за usaglašenost pre nego što prihvate pozicije službenika ili direktora van kompanije, што укључује и чланство u odborima neprofitnih организација које су добиле ili planiraju

da upute zahtev za podršku programa ADM Cares. Sledеći odeljak opisuje neke od češćih situacija u kojima može doći do sukoba.

Resursi

U Politici o sukobima interesa u Centru za politike ADM-a можете pronaći dodatne detalje o нашем Programu za sukob interesa, uključujući smernice za obelodanjivanje sukoba kancelariji za usaglašenost.

Poslovni pokloni i reprezentacija

Poslovni pokloni i reprezentacija često se koriste za jačanje poslovnih odnosa. Iako je razvijanje čvrstih radnih odnosa sa našim klijentima i poslovnim partnerima važno, moramo biti posebno oprezni kada nudimo ili prihvatamo poslovnu učтивост. Razmena

poklona i reprezentacije može dovesti do sukoba interesa. Ako se ne postupa pravilno, to može dovesti čak i do pojave mita ili drugih nepropisnih plaćanja. Ne smete da prihvate niti da pružite bilo kakav poklon, uslugu ili reprezentaciju ako će to obavezati ili delovati kao da obavezuje primaoca. Zaposleni ne bi trebalo da prihvataju popuste od dobavljača i pružalaca usluga radi lične koristi ako ti popusti nisu ponuđeni široj javnosti.

Tokom tradicionalnih sezona davanja poklona, u oblastima u kojima je razmenjivanje poklona uobičajeno, zaposleni mogu da razmenjuju poklone sa nevladinim poslovnim udruženjima u nominalnim iznosima. Međutim, zaposleni ne bi trebalo da traže poklone od poslovnih partnera.

Resursi

Dodatne detalje potražite u odeljku „Mito i nepropisna plaćanja“ našeg Kodeksa i u našoj *Antikorupcijskoj politici* u Centru za politike ADM-a.

Generalno, možemo da ponudimo ili prihvativamo poklon, uslugu ili reprezentaciju pod uslovom da to:

- ne čini da se primalac oseća obaveznim niti stvara utisak postojanja obaveze,
- predstavlja razuman dodatak poslovnom odnosu,
- ne izlazi iz okvira opšteprihvaćene lokalne poslovne prakse,
- bude skromne vrednosti,
- ne krši lokalne zakone ili politike kompanije primaoca,
- nije traženo,
- nije često.

PRIMENIMO NAUČENO

P: Na sastanku van radnog mesta, dobavljač koji već nekoliko meseci pruža usluge našoj kompaniji poziva Alenu na ručak. Alen prihvata poziv i dozvoljava dobavljaču da plati skroman obrok. Da li su njegovi postupci prihvatljivi?

O: Da, skromni obroci su uglavnom prihvatljivi, pod uslovom da ne dovode u pitanje vašu objektivnost. Pobrinite se da situacija bude razumna dopuna vašem poslovnom odnosu i da je u skladu sa lokalnim običajima i zakonima.

Korporativne prilike

Da bismo mogli da donosimo objektivne poslovne odluke u ime ADM-a, nikada ne smemo da se nadmećemo sa svojom kompanijom. To znači da ne možemo da iskoristimo za sebe nikakve poslovne ili investicione prilike koje otkrijemo zahvaljujući poziciji u ADM-u ili uz pomoć imovine ili informacija kompanije. Konkretno, ne možete lično špekulisati sa poljoprivrednim proizvodima koje prerađuje ADM. Pored toga, nikada ne smete pomoći nikome da iskoristi takve poslovne ili investicione prilike za ličnu korist, uključujući članove porodice i prijatelje.

Resursi

Više informacija potražite u ADM-ovom Vodiču za izbegavanje špekulacija u Centru za politike ADM-a.

Sporedno zaposlenje

ADM razume da možemo poželeti da radimo van svoje kompanije. Međutim, uvek moramo da se postaramo da nijedno sporedno zaposlenje ne narušava našu sposobnost rada za ADM i da ne stvara sukob interesa.

Finansijski udeli

Morate izbegavati vođenje ADM-ovog poslovanja sa bilo kojom kompanijom u kojoj imate značajan finansijski ideo. Pored toga, ne možete da kupite ili zadržite značajan finansijski ideo kod klijenta ili poslovног partnera, osim ako ne dobijete odobrenje od svog prepostavljenog i kancelarije za usaglašenost. Uvek treba da se postarate da budete u stanju da donosite poslovne odluke za kompaniju ADM imajući u vidu njene najbolje interese.

Borba protiv korupcije

Mito

ADM zabranjuje davanje mita i druge oblike nepropisnog plaćanja. To pravilo se primenjuje u svim poslovnim operacijama ADM-a, uključujući kontrolisana zajednička ulaganja, bez obzira na to gde poslujete ili na kom nivou posla radite. „Mito” može biti bilo šta vredno ponuđeno, obećano, učinjeno ili dato u cilju dobijanja ili zadržavanja posla ili nepropisne poslovne prednosti. To uključuje gotovinu, gotovinske ekvivalente, poklone, putne troškove, reprezentaciju, usluge ili kredite. Ako neko od zaposlenih sazna za situaciju koja uključuje podmićivanje komercijalnog ili državnog službenika, treba odmah da obavesti kancelariju za usaglašenost. Nikada ne pokušavajte da zaobiđete zakone, propise ili politike preduzeća tako što ćete tražiti od treće strane da učini nešto što vam je zabranjeno.

Antikorupcijski zakoni

Ako vaš položaj zahteva da stupate u kontakt sa državnim sektorom, morate da poznajete razne antikorupcijske zakone koji se primenjuju na naše globalne poslovne aktivnosti i da ih se pridržavate, a tu spadaju Zakon SAD o zabrani podmićivanja stranih službenika i Zakon o mitu u Velikoj Britaniji. Takođe moramo osigurati da treća lica kojima poverimo zastupanje ADM-a, kao što su konsultanti, agenti, predstavnici, podizvođači i partneri u zajedničkim ulaganjima, poznaju i poštuju te zakone kada vode naše poslovanje, jer kompanija može snositi odgovornost za njihove postupke. U skladu sa antikorupcijskim zakonima širom sveta i politikom kompanije, ne smemo nuditi, obećavati, pružati ili davati mito ili druge nepropisne uplate (ili one koje bi se razumno mogle smatrati takvim) državnim službenicima, privatnim licima ili privatnim subjektima. Jedan od oblika nepropisnog plaćanja jeste „uzimanje procenta“. Uzimanje procenta predstavlja povraćaj sredstava koja su već plaćena ili treba da budu plaćena u sklopu pravnog ugovora, kao nagrada za sklapanje ili podsticanje poslovnih aranžmana. Pojam „državni službenik“ ima široko značenje. Ovaj izraz se može odnositi na javne zvaničnike i zaposlene na bilo kom nivou vlasti; partijske zvaničnike i kandidate za političke partije, zaposlene u javnim međunarodnim organizacijama (kao što su Ujedinjene nacije) i zaposlene u subjektima koji su u vlasništvu ili pod kontrolom države. Zaposlenima u ADM-u takođe je zabranjeno primanje mita od bilo kog državnog ili nevladinog subjekta ili zaposlenog.

Uplate za ubrzanje procedure

Uplate za ubrzanje procedure, koje se često nazivaju i „podmazivanje“, predstavljaju uplate malih iznosa koje se daju zaposlenima u državnim organima nižeg nivoa kako bi se ubrzalo ili osiguralo obavljanje rutinskih, nediskrecionih službenih radnji. Iako uplate za ubrzanje procedure mogu biti legalne na određenim lokacijama na kojima poslujemo, ADM ih strogo izbegava. Morate da dobijete odobrenje od kancelarije za usaglašenost pre nego što ponudite, obećate, odobrite ili izvršite takvu uplatu. To pravilo se primenjuje bez obzira na to koliko je traženi iznos mali.

Resursi

Oni koji su uključeni u angažovanje trećih lica za poslovanje sa državnim službenicima moraju da obave postupak detaljne provere pre nego što im se omogući da posluju u ime ADM-a. Ako imate bilo kakva pitanja u vezi sa podmićivanjem ili drugim nepropisnim plaćanjima, potražite savet od kancelarije za usaglašenost pre nego što uradite nešto.

PRIMENIMO NAUČENO

P: Sijera mora da dobije dozvolu što je pre moguće. Državni službenik sa kojim radi nudi da ubrza proces odobravanja za „malu naknadu“. Da li Sijera može da plati malu sumu državnom službeniku kako bi ubrzala proces?

O: Ne. S obzirom na to da se lokalni zakoni koji regulišu takve uplate za ubrzanje procedure dosta razlikuju i da mogu da predviđaju ozbiljne kazne, Sijera ne može da ponudi ili plati čak ni mali iznos bez prethodne pisane saglasnosti kancelarije za usaglašenost.

Kontrola trgovine

ADM isporučuje proizvode i usluge zemljama širom sveta. Naše međunarodne trgovinske operacije podležu zakonima i propisima zemalja u kojima poslujemo. Stoga se moramo pridržavati svih važećih zakona i propisa vezanih za međunarodnu trgovinu, uključujući ekonomске sankcije, kontrolu izvoza i zakone i propise protiv bojkota. Trgovina koja uključuje bilo koju zemlju, subjekat, pojedinca ili proizvod koji podleže ekonomskim sankcijama i/ili kontroli izvoza mora biti odobrena od strane nadležnih državnih organa. Potražite pomoć od tima za zakonsku usaglašenost trgovine.

Međunarodni bojkoti zasnovani na etničkoj pripadnosti, polu, nacionalnom poreklu ili veri u većini slučajeva su zabranjeni zakonom. Zahtevi za učešće u takvim bojkotima moraju se prijaviti timu za zakonsku usaglašenost trgovine. Tim za usaglašenost će vam pružiti smernice u vezi sa zahtevom i odrediti da li mora da se prijavi državnim organima. Neprijavljanje zahteva za bojkot, čak i ako se ne postupi po njemu, može predstavljati kršenje zakona.

Imovina i tehnologija ADM-a

Poverljive informacije ADM-a

Jedna od naših dužnosti jeste da zaštitimo poverljive informacije ADM-a. „Poverljive informacije“ uglavnom uključuju sve nejavne informacije koje mogu biti od koristi konkurentima ili bi mogle biti štetne za ADM ako se otkriju. Primeri uključuju finansijske podatke, informacije o konkurentnosti kao što su cene, marketinške strategije, troškovi, intelektualna svojina kao što su patenti, informacije o proizvodima i receptima, tehničke podatke i znanje, procese, skice i konstrukciju opreme i mašina, evidenciju zaposlenih, uključujući lične identifikacione i zaštićene zdravstvene informacije, podatke o kupcima i dobavljačima, pravne dokumente i ugovore i informacionu tehnologiju. Svako od nas je dužan da štiti podatke ADM-a, podatke naših klijenata i naše podatke pridržavajući se mera kontrole u okviru svojih poslova i funkcija. Mere kontrole uključuju pristup uskladištenim podacima i propisnu upotrebu i obelodanjivanje. To se odnosi na informacije koje se saopštavaju u pisanim i elektronskim dokumentima, kao i usmene razgovore.

Da bismo osigurali da su poverljive informacije ADM-a propisno zaštićene, niko od nas ne sme da ih otkrije nikome izvan ADM-a, osim kada je to odobreno ili zakonski obavezno. O tim informacijama ne smemo da razgovaramo ni sa kolegama koje nemaju poslovnu potrebu da ih znaju. Pazite da ne izgubite, ne zaturite ili ostavite poverljive informacije (ili uređaje koji sadrže takve informacije) bez nadzora. Pored toga, nikada ne razgovarajte o tim informacijama na mestima gde bi oni koji nemaju poslovnu potrebu da ih znaju mogli da ih čuju (kao što su aerodromski terminali, vozovi, restorani ili prostorije za odmor u kompaniji).

Intelektualna svojina ADM-a

Mnogi od nas rukuju materijalima za koje ADM poseduje prava, kao što su autorska ili patentna prava, kao i poslovnim tajnama. To uključuje proizvode tehnoloških inovacija, izume, ideje, procese, dizajne i poverljive poslovne planove. Od nas se očekuje da zaštитimo tu intelektualnu svojinu i da je koristimo isključivo u odobrene poslovne svrhe. U meri u kojoj to zakon dozvoljava, ADM poseduje prava na sve materijale koje stvorimo za vreme rada u kompaniji ili u okviru naših radnih obaveza u ADM-u. To važi čak i nakon što se završi naše zaposlenje u ADM-u.

Imovina kompanije

Odgovorni smo za zaštitu imovine ADM-a, uključujući naše objekte, sredstva, opremu, vozila i vaše vreme tokom obavljanja posla za ADM. Tu imovinu morate koristiti efikasno i u poslovne svrhe. Nikada ne pokušavajte da koristite ADM-ovu imovinu za ličnu korist.

Elektronski komunikacioni sistemi

ADM mnogima od nas omogućava pristup različitim elektronskim komunikacionim sistemima, uključujući računarske i telefonske sisteme, kako bismo mogli da obavljamo svakodnevne poslove. Dužnost nam je da uvek štitimo te sisteme i tehniku koja nam je data na raspolaganje, kao što su laptopi, tableti, mobilni telefoni i softver. To znači da svako od nas mora da doprinese sprečavanju oštećenja ili gubljenja tih resursa i neovlašćenog pristupa istim. Obavezno se pridržavajte svih bezbednosnih mera i internih mera kontrole za resurse koje koristite. Ako ADM-ove elektronske resurse kao što su računari i telefoni morate da koristite za ličnu upotrebu, postarajte se da vaša upotreba bude ograničena i prikladna. Dobro razmislite i ne dozvolite da vaša lična upotreba tih resursa ometa vaše radne obaveze.

Imajte na umu to da su elektronske poruke (kao što su imejlovi, instant poruke i SMS poruke)

trajna evidencija vaše komunikacije. Elektronska komunikacija se može menjati i prosleđivati bez vaše dozvole. Iz tih razloga, budite posebno pažljivi prilikom pisanja bilo kakvih elektronskih poruka sa zaglavljem kompanije ili prilikom korišćenja resursa ADM-a.

Pored toga, te sisteme i tehnologije morate koristiti na etički i zakonit način. Nemojte preuzimati niti slati neprikladan, seksualno eksplicitan, nezakonit ili uvredljiv materijal putem ovih resursa. Nikada ne treba da očekujete privatnost prilikom korišćenja resursa kompanije, jer ADM može da nadzire vašu ličnu upotrebu u meri u kojoj to dozvoljava lokalni zakon. Međutim, imajte na umu to da će se ADM generalno baviti vašim korišćenjem kompanijskih sredstava samo ako ono ometa vaše radne obaveze ili može da naškodi kompaniji ili vašim kolegama.

Sajtovi društvenih medija i društvenih mreža
Sajtovi društvenih mreža i društvenih medija promenili su način na koji mnogi od nas dele informacije. Stvorili su nove mogućnosti za komunikaciju i saradnju, ali i mogućnosti za nanošenje štete našoj kompaniji. Sajtovi društvenih medija uključuju sajtove društvenih mreža, blogove, sajtove za razmenu fotografija i video snimaka, forume, sobe za časkanje i drugo. Ako vaše radno mesto zahteva postavljanje sadržaja na takve sajtove, morate dobiti dozvolu odeljenja za spoljne komunikacije pre nego što to uradite. U svojim ličnim interakcijama na

PRIMENIMO NAUČENO

P: Sofi je nedavno usvojila novi zdrav način života – novi program vežbanja i promene u ishrani. Kao deo svoje motivacije, često piše blogove o svom napretku, novim receptima i novim vežbama u kojima uživa. Približavajući se svom cilju, počinje redovno da piše blog za vreme pauze za ručak na laptopu koji joj je na raspolaganje stavio ADM. Iako koristi uređaj kompanije, ne piše blog tokom radnog vremena. Da li je to u redu?

O: Da. Pod uslovom da je u njenim blogovima jasno da ona objavljuje svoje misli i stavove i da ništa što objavljuje nije stav ADM-a. Imajte na umu da je to prihvatljivo jer ne ometa njene uobičajene radne obaveze.

društvenim mrežama možete da navedete ADM kao poslodavca i da navedete svoju funkciju, ali kao i u drugim medijima, ne smete da objavljujete slike vezane za posao niti da razgovarate o ADM-u ili svom radu za našu kompaniju. Više informacija možete pronaći u Politici o spoljnim komunikacijama u Centru za politike ADM-a.

Tačnost knjiga i evidencije

Naši akcionari se oslanjaju na nas u pogledu vođenja tačnih i potpunih poslovnih knjiga i evidencije. Ti dokumenti predstavljaju osnov za sva naša javna obelodanjivanja i izveštavanja, koja imaju za cilj da našim akcionarima i javnosti pruže tačan prikaz poslovanja i finansijskog stanja naše kompanije. Pored toga, ADM ove dokumente koristi za analizu poslovanja kompanije, izradu finansijskih i zakonski predviđenih izveštaja i donošenje važnih poslovnih odluka.

Dužni smo da se uverimo da su informacije koje dostavljamo u svim oblicima evidencije kompanije potpune, tačne i razumljive. To uključuje sve informacije koje pružamo u dokumentima platnog spiska, evidenciji radnih sati, izveštajima o putovanjima i troškovima, evidenciji merenja i performansi, evidenciji kupaca i dobavljača, kao i evidenciji dizajna i inženjeringu. Nikada ne smemo davati lažne izjave u dokumentima kompanije.

Finansijska obelodanjivanja i prevare

Mi koji imamo finansijske i računovodstvene dužnosti imamo posebnu odgovornost da obezbedimo da lokalni konsolidovani finansijski izveštaji kompanije i izveštaji u SAD budu istiniti i pošteni. S obzirom na to da je ADM javna kompanija sa sedištem u SAD, moramo da

dostavljamo različite finansijske izveštaje i druge podneske regulatornim organima u SAD. Suštinski je važno da ti dokumenti budu tačni i blagovremeno dostavljeni. Stoga, ako imate zaduženja takve vrste, morate se pridržavati zakonskih i regulatornih zahteva koji regulišu te izveštaje i morate poznavati i poštovati interne mere kontrole ADM-a koje regulišu iste. Zapamtite, netačnost, nepotpunost ili nepravovremenost evidencije ili izveštaja može dovesti do pravne odgovornosti za uključena lica.

Svako ko učestvuje u finansijskoj prevari biće podvrgnut disciplinskim merama, u skladu sa lokalnim zakonom, kao i potencijalnoj odgovornosti prema krivičnom i građanskom pravu. Morate da prijavite sve sumnje na računovodstvene ili revizorske nepravilnosti, što je pre moguće.

Revizije i istrage

Odgovorni smo za saradnju sa spoljnim i unutrašnjim revizorima, kao i državnim istražiteljima koji vrše inspekciju ili pregled proizvoda ili aktivnosti naše kompanije. Nikada ne smemo da pokušavamo da ometamo ili nepropisno utičemo na njihovu kontrolu. Revizorima i istražiteljima obavezno pružite informacije na koje imaju pravo. Ako imate bilo kakva pitanja o tome koje informacije određeni revizor ili istražitelj traži, posavetujte se sa svojim rukovodiocem, pretpostavljenim ili kancelarijom za usaglašenost. Ako se sprovede državna istraga, uprava na lokaciji mora da se obrati kancelariji za usaglašenost u najkraćem mogućem roku pre nego što preduzme dalje korake.

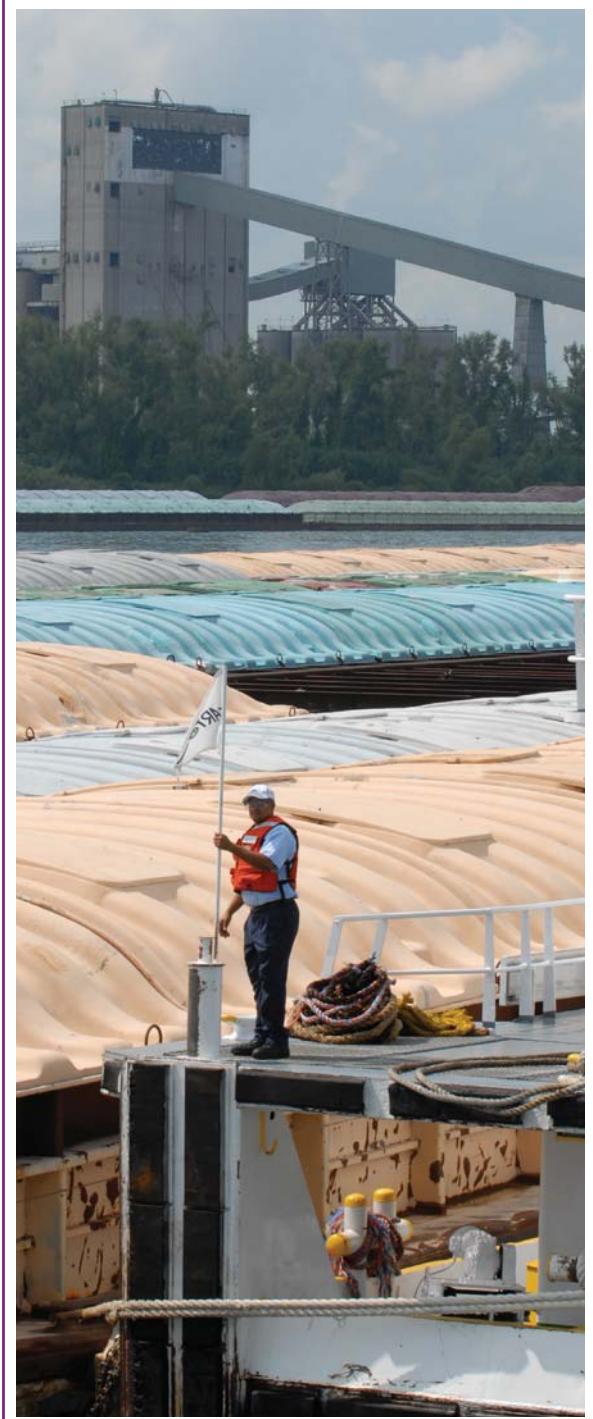
Upravljanje evidencijom

Odgovorni smo za čuvanje poslovne evidencije ADM-a koliko god je to potrebno u poslovne svrhe ili duže ako to zahtevaju poreski, regulatorni ili drugi standardi. Pored toga, moramo da znamo kada i kako treba da uništimo tu poslovnu evidenciju. Pridržavajte se svih pravila navedenih u našem programu upravljanja evidencijom.

Ako znate da dokumenti pod vašom kontrolom mogu biti relevantni za tužbu ili državnu istragu, nemojte ih menjati, skrivati ili uništavati.

Resursi

Za više detalja o programu za upravljanja evidencijom pogledajte sajt za upravljanje evidencijom ADM-a koji se nalazi pod Resursima za zaposlene na portalu ADM Inside. Ako imate nedoumice u pogledu zahteva za čuvanje ili pravnog statusa dokumenata koji se odnose na vaše poslovanje, обратите se direktoru za evidenciju i eDiscovery u pravnom odeljenju ADM-a.

Insajderska trgovina

U cilju zaštite investitora, prema zakonima o hartijama od vrednosti nezakonito je da lica sa „materijalnim insajderskim informacijama” o kompaniji trguju njenim hartijama od vrednosti. „Materijalne informacije” su informacije koje bi investor smatrao važnim prilikom donošenja investicione odluke. „Insajderske informacije” su informacije koje uglavnom nisu dostupne investitorskoj javnosti. Ako u toku rada sa našom kompanijom dobijete materijalne informacije o ADM-u ili drugoj kompaniji, na primer o klijentu ili dobavljaču, ne

smete trgovati akcijama u tim kompanijama jer znate materijalne informacije o njima koje šira investorska javnost ne zna. Ako imate materijalne insajderske informacije o nekoj kompaniji (uključujući ADM), možete trgovati hartijama

od vrednosti te kompanije tek kada informacije postanu javno dostupne običnim investitorima putem odgovarajućih medijskih izvora ili javno dostupnih izveštaja. Kupovinu ADM-ovih hartija od vrednosti treba da vršite kao dugoročnu investiciju. Izbegavajte špekulativno trgovanje ADM-ovim hartijama od vrednosti.

Ako ste označeni kao „insajder”, morate poštovati još stroža ograničenja, uključujući i zahtev da prethodno dobijete odobrenje pravnog odeljenja ADM-a za sve svoje transakcije sa ADM-ovim hartijama od vrednosti.

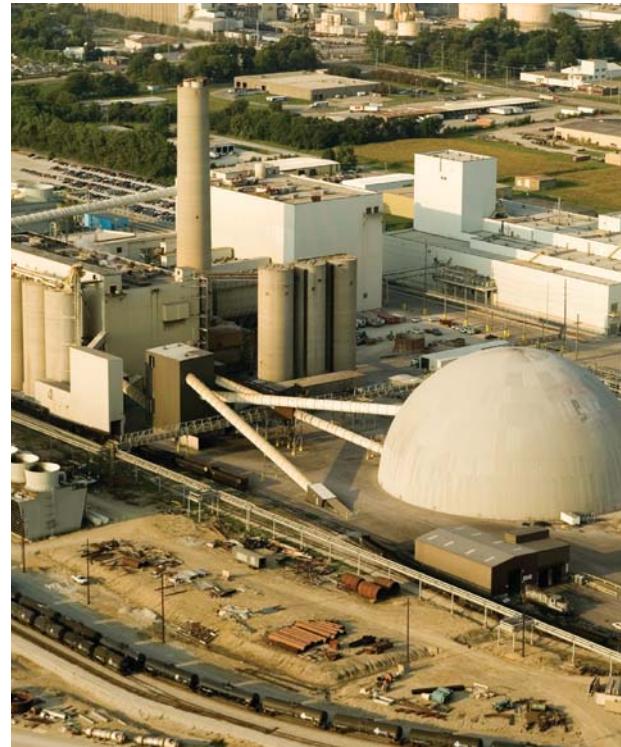
Kršenje zakona o hartijama od vrednosti može da dovede do ozbiljnih posledica, uključujući građansko i krivično gonjenje.

Dojavljivanje

Insajderske informacije nikada ne saopštavajte nikome ko nema poslovnu potrebu da ih zna. Nezakonito je da insajderske informacije saopštimo drugoj osobi iako znamo ili bi trebalo da znamo da bi ta osoba mogla da se bavi insajderskom trgovinom na osnovu tih informacija. To se zove „dojavljivanje“ i možete snositi odgovornost za kršenje zakona i bez ličnog bavljenja bilo kakvom trgovinskom aktivnošću.

Resursi

Više informacija možete pronaći u našoj *Politici o insajderskoj trgovini* u Centru za politike ADM-a.

PRIMENIMO NAUČENO

P: Derikov prijatelj traži od njega da potvrdi glasine o povlačenju proizvoda. On je čuo da opoziv može da utiče na cenu akcija jednog od ADM-ovih klijenata. Prijatelj mu kaže da posede značajnu količinu akcija tog klijenta i da pokušava da odluči da li da ih proda ili ne. Šta Derik treba da uradi?

O: Derik ne bi trebalo da potvrdi niti negira bilo kakvo moguće povlačenje proizvoda ako te informacije nisu javno podeljene. On bi trebalo da objasni da je svaka moguća informacija o opozivu poverljiva i da nije nešto što može da podeli sa bilo kim izvan ADM-a.

Očuvanje integriteta... za naše zajednice

Upravljanje zaštitom životne sredine

ADM je posvećen stalnom unapređenju zaštite životne sredine. Implementacija te obaveze je primarni cilj rukovodstva. Svako od nas je dužan da podrži i realizuje programe i postupke koje ADM-u omogućavaju da posluje na ekološki prihvativ način. Moramo razumeti potencijalni uticaj naših radnih obaveza na životnu sredinu i svesti sve ekološke rizike na minimum. Bez obzira na našu lokaciju, moramo u najmanju ruku da se pridržavamo svih važećih zakona ili propisa o životnoj sredini, kao i zahteva kompanije.

Političko učešće

Mnogi od nas odlučuju da podrže dobrobit svojih zajednica učestvujući u političkim aktivnostima po sopstvenom izboru. Međutim, u takvim aktivnostima možemo učestvovati samo u svoje slobodno vreme i o svom trošku. Nikada ne smemo koristiti imovinu ili resurse ADM-a za lične političke aktivnosti. Pored toga, nikada ne bi trebalo da se bavimo bilo kakvim političkim aktivnostima u ime ADM-a, osim ako je to odobreno. Nikada ne pokušavajte da naterate kolegu, posebno nekoga kome ste nadređeni, da podrži vaše privatne ciljeve.

PRIMENIMO NAUČENO

P. Betani je bila svedok malog izlivanja u jednom od ADM-ovih proizvodnih pogona. Zabrinula se da radnici neće odmah primetiti izlivanje. Šta bi Betani trebalo da uradi?

O. Betani treba odmah da prijavi izlivanje svom prepostavljenom. Zauzeta radna ekipa možda neće odmah primetiti izlivanje, tako da je na svakome od nas da reaguje čim primeti incident. Izlivanje bi moglo da predstavlja ozbiljnu pretnju po bezbednost naše životne sredine i našeg radnog mesta, pa je od presudnog značaja da bez odlaganja reagujemo. Pored toga, lokalni propisi o zaštiti životne sredine mogu zahtevati da se obaveste državni organi.

Korporativne političke aktivnosti

Na političke aktivnosti odnose se pravila od lokalnog pa do državnog nivoa i dosta se razlikuju od zemlje do zemlje. ADM će učestvovati u političkim procesima samo kada je to dozvoljeno zakonom. Naša kompanija će davati doprinose političkim kandidatima ili kampanjama samo uz prethodno pismeno odobrenje našeg generalnog direktora ili odeljenja za odnose sa državnim organima. „Doprinos“ je širok pojam i može uključivati novac, imovinu, usluge i tako dalje.

Aktivnosti lobiranja su strogo regulisane. Stoga ne smemo uspostavljati nikakve kontakte sa državnim zvaničnicima u nastojanju da utičemo na zakonodavstvo, propise, politiku ili druga državna pitanja u ime ADM-a. Jedini izuzetak od ovog pravila važi kada imate posebnu dozvolu od našeg generalnog direktora ili odeljenja za odnose sa državnim organima. Pored toga, kod aktivnosti lobiranja mogu postojati određeni zahtevi u pogledu izveštavanja. Obratite se odeljenju za odnose sa državnim organima ako su vam potrebne smernice ili imate pitanja.

Indeks podataka za kontakt

Kancelarija za usaglašenost

Pošta:
Compliance
Archer Daniels Midland Company
PO Box 1470
Decatur, IL 62526
SAD

Telefon:
+1.800.637.5843 lokal 4929
+1.217.424.4929

E-mail:
compliance@adm.com

Dežurna linija ADM Way

www.theadmwayhelpline.com

K o d e k s p o n a š a n j a

Kodeks ponašanja

P R A V I

R E Z U L T A T I

N A

P R A V I

N A Č I N